MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

# TEBLİĞLER DERGİSİ

Cilt: 8 — 6 AĞUSTOS 1945 — SAYI: 340

## KANUNLAR:

### ÇİFTÇİYİ TOPRAKLANDIRMA KANUNU

### BİRİNCİ BÖLÜM

*Genel hükümler*

Madde 1 — Bu kanunun güttüğü başlıca maksatlar şunlardır:

a) Arazisi olmıyan veya yetmiyen çiftçilik yapmak istiyenleri, aileleri ile birlikte geçimlerini sağlıyacak ve iş kuvvetlerini değerlendirecek ölçüde araziye sahip kılmak;

b) Kendilerine arazi verilenlerle yeter arazisi bulunup istihsal vasıtaları eksik olan çiftçilerden muhtaç bulunanlara kuruluş, onarma ve çevirme sermayesi, canlı ve cansız demirbaş vermek;

c) Yurt topraklarının sürekli olarak işlenmesini sağlamak.

Madde 2 — Arazide ekim, dikim, bakım ve yetiştirme yollariyle nebat, hayvan veya hayvan mahsulleri istihsalinde bulunmaya veya bu mahsullerin yetiştiricileri tarafından işlenip değerlendirilmesine «çiftçilik» ve bu işleri devamlı olarak yapanlara «çiftçi» denir.

Madde 3 — Çiftçiler tarım kuruluşunun bulunduğu yerlerde tüzükte gösterilecek usul ve şekle göre tutulacak kütüklere kendilerini yazdırmak ve çiftçilikten vazgeçtiklerinde kayıtlarını sildirmek zorundadırlar.

Bu gereği yerine getirmiyenler bu kanunla çiftçilere tanınan haklardan faydalanamazlar.

Madde 4 — Bu kanunda yazılı araziden maksat, ormandan başka olan kültür arazisidir. Kültür arazisi; çiftçilikte kullanılabilen arazidir.

Kültür arazisi: Tarla, bağ, bahçe, ağaçlık, çayır ve mera çeşitlerine ayrılır.

Tarla arazisi: Tabiatı ve kuvveti yönünden üzerinde hububat, bakliyeler, yem ve sanayi nebatları yetiştirilebilen arazidir.

Bağ arazisi: Üzerine üzüm çubuğu dikilip çubuk veya üzüm yetiştirilebilen arazidir.

Bahçe arazisi: Üzerinde bir veya türlü çeşitten meyva, sebze, çiçek, fidan ve benzeri faydalı nebatlar yetiştirilebilen arazidir.

Ağaçlık arazi: Tarla, bağ, bahçe, çayır halinde kullanılmağa iktisaden elverişli olmıyan ve üzerinde ağaç bulunan veya yetiştirilebilen arazidir.

Kavaklık ve okaliptüslük arazi: Kavak ve okaliptüs yetiştirilebilen arazidir.

Çayır arazisi: Tarla, bağ ve bahçe halinde kullanılması iktisadi olmıyan ve üzerinde biçilebilecek ot yetişen veya yetiştirilebilen arazidir.

Mera arazisi: Tarla, bağ, bahçe halinde kullanılmıyan ve üzerinde hayvan otlatılabilen arazidir.

Madde 5 — Bu kanunun uygulanmasında yüz ölçüsü olarak dönüm kullanılır.

Dönüm bin metre karelik yerdir.

Madde 6 — Arazi mülkleri yüz ölçüsü bakımından, küçük, orta ve büyük arazi olmak üzere üç boya ayrılır.

Küçük arazi mülkü, 500 dönüme kadar olan arazidir.

Orta arazi mülkü, 501 den 5000 dönüme kadar olan arazidir.

Büyük arazi mülkü, 5000 dönümü geçen arazidir.

Arazi mülklerinin boylara ayrılışında nerede olursa olsun bir kişiye ait bütün arazinin tutarı hesaplanır. Şüyulu olarak tasarruf edilen arazi mülklerinde her kişiye ait hisse ayrı ayrı hesabedilir.

Madde 7 — Bu kanunda arazi işlenmesinden maksat türlü kültür arazisinin boş bırakılmayıp tabiî ve mahallî şartlara göre ekim, dikim ve bakımda iktisadi bir şekilde değerlendirilmesidir.

Makbul bir özür olmaksızın üstüste üç yıl sürüm, ekim, dikim ve bakım görmiyen arazi işlenmiyor sayılır.

Arazinin işlenip işlenmediğini Tarım Bakanlığı belli eder. Bu karara karşı arazi sahibinin itiraz ve başvurma hakkı saklıdır.

### İKİNCİ BÖLÜM

*Dağıtılacak arazi*

Madde 8 — Bu kanun hükümlerine göre dağıtılacak arazi şunlardır:

a) Devletin hüküm ve tasarrufu veya özel mülkiyeti altında bulunup kamu işlerinde kullanılmıyan arazi;

b) Bir veya birkaç köy, kasaba veya şehirin ortamalı olan arazinin ihtiyaçtan fazla olduğu Tarım Bakanlığınca belirtilen parçası;

c) Sahibi bulunamıyan arazi;

d) Devletçe kurutulan sahipsiz bataklıklardan kazanılacak arazi;

e) Göllerin kuruması ve nehirlerin doldurmasiyle elde edilecek arazi;

f) Bu kanun hükümlerine göre kamulaştırılacak arazi.

Madde 9 — Yapılacak yayım ve incelemeler sonunda sahibi bulunamadığından dolayı Hazine adına tescil olunan 8 inci maddenin (e) bendinde yazılı arazinin 10 yıl içinde hükümle sahibi belli olduğu takdirde elkoma tarihindeki bedeli kamulaştırmadaki esaslara göre belli edilerek Devletçe ödenir.

Madde 10 — 8 inci madde gereğince dağıtılacak araziden aynı maddenin (a) bendinde yazılı olanlar bu kanunun yürürlüğe girmesiyle, (b) bendinde yazılı arazi Tarım Bakanlığınca ayrılmasiyle, (c) ve (f) bentlerindeki arazi Hazine adına tapuya tescil edilmesiyle, (d) ve (e) bentlerindeki arazi meydana gelmesiyle Tarım Bakanlığı emrine geçer.

Madde 11 — Bu kanunun 62 nci maddesi uyarınca kamulaştırma ve dağıtma işlerine başlanacak bölgelerde bu işlerin yapılacağı yer belli edilmek suretiyle bu iş o yerin bağlı olduğu il gazetesi ve mahallindeki diğer münasip vasıtalarla ilân olunur. Yerlerinde bu ilânın yapılmış oduğu Resmî Gazete'de bir defa ve ayrıca Ankara, İstanbul ve İzmir'de çıkan ikişer gazetede en az birer gün ara ile üç defa yayımlanır. Bu gazetelerde yapılacak ilk ilân Resmî Gazete ile yapılacak ilândan sonraya bırakılamaz. Resmî Gazete ile yayımlanma tarihinden başlıyarak üç ay içinde özel idareler, belediyeler, her çeşit vakıflar, köyler ve o yerde oturan gerçek kişilerle özel hukuk tüzel kişileri tasarruflarındaki arazinden sınırları belli olmıyanların köşelerine taş dikmek, hendek açmak veya o yerde tedariki mümkün vasıtalardan faydalanmak suretiyle sınırlarını belirtmek ve arazilerine ve üzerindeki yapı ve tesislere ait örneği tüzüğünde gösterilen beyan kâğıtlarını doldurup tasarruf belgeleri veya muhtarlarca onanmış benzerleriyle birlikte Tarım Bakanlığınca yetkilendirilecek yerlere vermekle ödevlidirler.

Şüyulu olarak tasarruf olunan arazide bu ödev her hisse sahibine düşer. Küçüklere ve kısıtlılara ait arazinin belli edilmesi ve beyan kâğıtlarının verilmesi işiyle kanuni temsilcileri ödevlidirler.

Tasarruf belgeleri olmıyanlar, tasarruflarının dayandığı sebepleri beyan kâğıtlarına yazarlar.

Beyan kâğıtlarında tapuda yazılı miktarlar gösterilmekle beraber arazinin gerçek yüz ölçüsü buna uymuyorsa bilinen miktar, bilinmiyorsa gerçeğe en yakın tahmin olunan miktar yazılır.

Beyan kâğıtlarının kendilerince bilinebilen gerçeğe uygunluğu muhtarlar tarafından onanır.

Bölge dışında oturan arazi sahipleri beyan kâğıtlariyle eklerini oturdukları yerin en büyük mülkiye üstüne verirler. Mülkiye üstleri verildiği tarihi belli ederek bunları vakit geçirmeksizin kanunun uygulanmasına başlanmış olan yerdeki yetkili yere verilmek üzere o ilin valisine gönderirler.

Madde 12 — 11 inci maddede yazılı ödevleri yerine getirmiyen arazi sahipleri, kanuni temsilciler ve vakıf mütevellileri 50 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasına çarptırılırlar. Yazı ile istendiği halde bu ödevleri yerine getirmemekte direnenler hakkında bu ceza iki kat olarak hükmolunur.

Madde 13 — Beyan kâğıtlarının gerçeğe uygunluğunu yetkili yerler tasarruf belge ve dayanakları üzerinde ve yerinde incelerler. Böylece özel kişilere ve Devlete ait arazi belli edilir. 25 ve 26 ncı maddelerin hükümleri saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

*Arazi kamulaştırılması*

Madde 14 — Arazisi olmıyan veya yetmiyen çiftçilere (tarım işçileri dâhil) dağıtılmak üzere aşağıda yazılı arazi, üzerindeki zirai işletme ile ilgili yapı ve tesisleriyle birlikte Tarım Bakanlığınca kamulaştırılır:

a) Mülhak ve mazbut vakıfların tüzel kişilikleri namına Vakıflar Genel Müdürlüğü veya mütevelliler tarafından tasarruf edilmekte bulunan bütün vakıf arazisinin tamamı;

b) Özel idare ve belediyelere ait olup da kamu hizmetlerinde kullanılmıyan arazi;

c) Gerçek kişilerle özel hukuk tüzel kişilerine ait araziden beş bin dönümü geçen parçaları;

(Kamu faydasına yarıyan derneklerle, iktisadi Devlet kuruluşları ve müesseseleri ve sermayesinin yarısından fazlası devlete ait ortaklıklar arazisinin 5000 dönümden yukarı kısmı, işlenmek şartiyle ve Bakanlar Kurulu kararı ile kamulaştırma dışında bırakılabilir.)

d) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra işlenmiyen arazi;

e) Bu kanun hükümlerine göre kamulaştırmağa bağlı araziden bölünmek suretiyle 1944 yılı ekim ayından sonra iktisabedilen ve yine sahipleri tarafından doğrudan doğruya işletilmiyen arazinin tamamı.

56 ncı madde hükümleri bu arazi hakkında da uygulanır. Miras yoluyla intikal eden arazi bu fıkra hükmü dışında tutulur.

Kamulaştırılan arazideki yapı ve tesislerden kahve, han, dükkân, değirmen ve fabrika gibi zirai işletme ile ilgili olmıyanlar ile bağ ve bahçeler kamulaştırma dışında bırakılır.

Madde 15 — Bu kanunun yayımlandığı tarihten başlıyarak her bölgede 8 inci maddenin (a), (b), (c), (d), (e) bentlerinde yazılı arazi ile 14 üncü madde gereğince kamulaştırılabilecek arazinin toprak dağıtılacaklara yeter miktarda olup olmadığı Bakanlar Kurulu karariyle belli edilerek geniş ve dar topraklı bölgeler ilân olunur.

Her il bir bölge sayılır. Özel bir durumda olan ilçeler ayrı bir bölge sayılabilir.

İl veya ilçe topraklarının geniş veya dar olduğunun belli edilmesinde 34 üncü maddenin (a), (b), (c) bentlerinde yazılı o yerde oturan çiftçilerle tarım işçileri aileleri esas tutulur.

Her bölgedeki incelemeler tamamlandıkça yapılacak ilândan sonra hemen o bölgede kamulaştırma ve dağıtma işlerine başlanabilir.

Madde 16 — Geniş topraklı bölgelerde gerçek kişilerle özel hukuk tüzel kişilerine ait arazi kamulaştırmalarında 14 üncü maddenin (c) bendi hükümleri uygulanır.

Dar topraklı bölgelerde orta arazinin iki bin dönümden fazlası kamulaştırılabilir. Şu kadar ki mahalli imkân ve şartlara göre gerekli tesisleri ve donatımı olan ve düzenli bir şekilde sahibi tarafından işletilmekte bulunan orta arazi bu hükmün dışında tutulur.

Tarım Bakanlığı düzenli saymadığı bir işletmede gördüğü noksanları sahibine bildirir ve tamamlanması için iktisadi şartları ve sahibinin durumunu göz önünde tutarak münasip bir süre tâyin eder. Makbul özürü olmaksızın bu süre içinde noksanlar tamamlanmaz ise sahibi düzenli işletme hükmünden faydalanamaz. Tarım Bakanlığının bu husustaki kararlarına karşı ilgililerin başvurma hakları saklıdır.

Madde 17 — Topraksız veya az topraklı olan ortakçılar, kiracılar veya tarım işçileri tarafından işlenmekte bulunan arazi, o bölgede 39 uncu madde gereğince dağıtmaya esas tutulan miktarın kendi seçtiği yerde üç katı sahibine bırakılmak şartiyle yukarda yazılı çiftçi ve işçilere dağıtılmak üzere kamulaştırılabilir. Sahibine bırakılacak olan arazi 50 dönümden aşağı olamaz. Bu madde hükmünün uygulanmasında 15 ve 16 ncı maddelerin hükümleri işlemez. Geçici mevsim işçileri hakkında bu hüküm uygulanmaz. İşçinin geçici mevsim işçisi olup olmadığını Tarım Bakanlığı belli eder.

Madde 18 — Kamulaştırılacak büyük ve orta arazide, kamulaştırma dışında kalacak parçaları kültür çeşitlerini içine alacak şekilde ve mümkün olduğu kadar semt bakımından toplu bir halde Tarım Bakanlığı seçer. Kamulaştırma dışında bırakılacak parçanın dahi kamulaştırılmasını sahibi isterse Tarım Bakanlığı bunu da kamulaştırmakla ödevlidir. Arazi sahibi bu hakkını, kamulaştırılacak arazinin belli edilerek kendisine bildirildiği tarihten başlıyarak bir ay içinde kullanabilir.

Madde 19 — Bu kanun hükümlerine göre kamulaştırma gereğini takdir etmek ve kamulaştırma kararını vermek Tarım Bakanlığına aittir.

Madde 20 — Tarım Bakanlığınca kamulaştırılmasına karar verilen arazi ve üzerindeki yapı ve tesislerin sınırlarını, genişliğini ve niteliklerini ve değerini gösteren kroki ve tutanaklar kamulaştırma kararına bağlı olarak o ilin valisine gönderilir.

Kamulaştırma kararının bir örneği kamulaştırılan arazi ve üzerindeki yapı ve tesislerin bulunduğu yerde gazete veya herkesin kolaylıkla görebileceği yerlere asılmak yoluyla yayımlanır ve ilgililerin beyannamelerdeki adreslerine bildirilir. İlânın yapıldığı tutanak kâğıdiyle belirtilir. Bu ilân adresi belli olmıyan veya beyannamesinde yazılı adreslerde bulunmıyan ilgililere bildirik yerine geçer.

Madde 21 — Kamulaştırılacak arazinin:

a) Beş bin dönümden fazla kısmında 1833 ve 2901 sayılı kanunlar gereğince takdir edilip 1944 bütçe yılı arazi vergisine matrah olan değer;

b) Beş bin dönümden aşağı olan arazide aynı değerin iki katı;

c) İki bin dönümün aşağısında yapılacak kamulaştırmalarda aynı değerin üç katı;

Kamulaştırma karşılığına esas olur.

Kamulaştırılacak araziden gizli kaldığından veya diğer bir sebepten dolayı 1944 bütçe yılı başında kesinleşmiş değeri bulunmıyanlara çevrelerindeki en yakın benzeri arazinin sözü geçen yıl vergisine matrah olan değerlerine göre Arazi Vergisi Kanununun yetkilendirdiği komisyonlarca değerleri biçilir. Bu yolla bulunan değerler kesinleştikten sonra kamulaştırma karşılığına esas tutulur.

Bu fıkra gereğince tâyin olunacak değere Hazine ve mülk sahibi 3692 sayılı kanun hükümlerine göre itiraz edebilirler.

Hazinece taksitle satılmış olup da kamulaştırma tarihinde taksit bedelleri tamamen ödenmemiş olan arazinin, ihale tarihinden kamulaştırma tarihine kadar geçen her yıl için ihale bedelinden yüzde beş tenzil edildikten sonra kalan miktar, vergi kıymetinden fazla olduğu takdirde kamulaştırma bedeli olarak kabul edilir. 14 üncü maddenin (c) bendi gereğince kamulaştırılacak arazinin bedeli bölünmezden evvelki bütünün bağlı olduğu hükümlere göre hesaplanarak tapuda kayıtlı sahibine ödenir.

Madde 22 — Vergide bir bütün olarak kayıtlı bulunan arazinin tamamı kamulaştırılmış değilse değerin kamulaştırılan parçalarla sahibine kalan parçaya ifrazı, tadilât komisyonları tarafından yapılır. Tadilât komisyonu kararına karşı arazi sahibi ile Hazine 1833 ve 3692 sayılı kanunlar dairesinde itiraz edebilirler.

Madde 23 — Kamulaştırılacak arazi üzerinde bulunan yapı ve tesislerin takdir edilecek değerleri kamulaştırma karşılığına esas olur.

Bu takdir işlemi 1837 sayılı kanunun yetkilendirdiği komisyonlarca yapılır. Hazine ve mülk sahiplerinin 3692 sayılı kanun hükümleri gereğince itiraz hakları saklıdır.

Madde 24 — 21, 22, 23 üncü maddelerde yazılı işlemlerle ödevli bütün yerler en geç bir ay içinde karar vermek zorundadırlar. Bu süre içinde özürsüz olarak ödevini yapmıyan komisyonların başkan ve üyeleri hakkında kanun gereğince kovuşturma yapılır. Ödevli komisyonlar çalışma halinde değillerse yetkili makamlar tarafından hemen toplantıya çağrılarak ödevleri yaptırılır.

Madde 25 — Kamulaştırmada bu kanun hükümlerinin uygulanması ile ilgili itirazlar kamulaştırma kararının arazi sahiplerine gerekçesiyle birlikte 20 nci madde hükümleri dairesinde bildirildiği veya ilân edildiği tarihten başlamak üzere bir ay içerisinde Tarım Bakanlığına yapılabilir. Bakanlık itirazı haklı bulmazsa kamulaştırma işleminin, tamamlanmasına karar verir. Bu kararın yerine getirilmesi yargı yerlerince geri bırakılamaz.

Madde 26 — 25 inci maddeye göre itiraz haklı görülmiyerek kamulaştırma işleminin tamamlanmasına karar verilmesi halinde, kamulaştırma ile ilgili işlemlere karşı genel hükümler dairesinde dâva açılabilir.

Gerek mahkemede, gerek Danıştay'da dâva, itirazın reddi hakkındaki kararın bildirimi tarihinden başlamak üzere en geç üç ay içinde açılır. Zaman aşımını durduran veya kesen sebepler varsa göz önünde bulundurulur. Dâva vazifesizlik veya yetkisizlik noktasından reddedildiği takdirde dâvacı, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 193 üncü maddesi hükmünden faydalanır.

Madde 27 — Bu kanunun uygulanması ile ilgili olup görülmesi sulh ve asliye hukuk mahkemelerine ait dâva ve işleri yerinde görmek üzere asliye mahkemesi yetkisinde, gerektiği kadar gezici mahkemeler kurulur. Bu mahkemelerde şifahi muhakeme usulü uygulanır.

Danıştay'da görülecek dâvalar, cevaplar tamamlanır tamamlanmaz yapılacak başka bir işlem kalmamışsa hemen ve diğer işlerden önce alınarak karara bağlanır. Danıştay'ın gerekli göreceği yerinde yapılacak incelemeleri ve araştırmaları yetkili yerler kısa bir zamanda yapmakla ödevlidirler. Bu dâvalarda cevap süresi uzatılamaz.

Madde 28 — 21, 22, 23 üncü maddelerde yazılı işlemlerle bu kanunun uygulanmasiyle ilgili her türlü itiraz ve dâvalar kamulaştırma, Hazine adına tescil ve dağıtmayı durduramıyacağı gibi bunların durdurulması hakkında yargı yerlerince de karar verilemez. 25 inci madde hükümleri saklıdır.

Madde 29 — Haksız olarak kamulaştırıldığı anlaşılan arazi henüz dağıtılmamışsa işleminin bozulmasına ve arazinin sahibine geri verilmesine, dağıtma işi tamamlanmışsa hakkının para ile ödenmesine karar verilir ve bu karar hiçbir harç ve gider istenilmeksizin hemen ilgililere bildirilir.

Dava haklı çıkarsa hüküm anlatıldığı veya yazılı olarak bildirildiği tarihten sonra dava mevzuu olan arazi dağıtılamaz.

Danıştay'da verilen kararlar derhal yerine getirilir ve mahkemeden verilen kararın kesinleşmesi beklenir.

Madde 30 — Haksız olarak kamulaştırıldığı tahakkuk eden arazi hükümden önce dağıtılmış ise bir ay içinde, Tarım Bakanlığı, ikisi mahalli idare kurulu ve biri belediye komisyonu tarafından seçilecek üç kişilik bir komisyonun danışma düşüncesini alarak arazinin elkonma tarihindeki değerini belirtir ve sahibine bildirir. Sahibi bu değere razı olursa ayrıca hüküm almağa lüzum kalmaksızın alacağı derhal ödenir.

Bu değere razı olmıyanlar yargıca başvurarak bedelin hüküm altına alınmasını istiyebilirler. Bu dâvalar dahi şifahi muhakeme usuliyle görülür ve arazinin kamulaştırma zamanındaki değer pahası hüküm altına alınır.

Madde 31 — Kamulaştırma yapılan yerlerde arazi ile ilgili dâvalara Tarım Bakanlığı müdahil sıfatiyle katılabilir. Tarım Bakanlığının bu dâvalarda taraflara bağlı olmaksızın delil göstermeğe, isteklerde bulunmağa ve kanun yollarına başvurmağa hakkı vardır.

Madde 32 — Kamulaştırma karşılığı sahibine verilmek ve sahibi almaktan kaçındığı veya bulunmadığı yahut kamulaştırılan gayrimenkul nizalı olduğu takdirde Ziraat Bankasına yatırılmak şartiyle gayrimenkule el konur ve Tarım Bakanlığının isteği üzerine tapuca Hazine adına tescili yapılır.

Kamulaştırılan arazi, yapı ve tesisler tescil tarihinden başlıyarak iki yıl içinde bu kanun gereğince dağıtılmadığı takdirde sahipleri almış oldukları bedelleri Hazineye ödiyerek bunları geri alabilirler.

21 inci maddenin ikinci fıkrası ile 22 ve 23 üncü maddelerde yazılı hallerde kamulaştırılacak arazi, yapı ve tesisler karşılıklarının sahibine verilmesi veya bankaya yatırılması beklenmeksizin Hazine adına tescil edilir ve kesinleşen karşılıklar bu kanun hükümlerine göre sahiplerine ödenir.

Madde 33 — Kamulaştırma işlerinin başladığı bölgelerde kamulaştırılacak arazinin belirtilmesi ve ilgililere bildirilmesi işi 11 inci maddede yazılı üç aylık sürenin bitmesinden başlamak üzere, en geç beş yıl içinde tamamlanarak derhal ilân olunur. Bu ilândan sonra o bölgede bu suretle belirtilmiş bulunan arazinin dışında yeniden kamulaştırma yapılamaz. Sonraki edinmelerle arazinin o bölge için kamulaştırma haddi olarak belli edilen miktarın üstüne çıkması veya arazinin işlenmemesi halleriyle 16 ncı maddenin son fıkrasında yazılı sebeple yapılacak kamulaştırmalar bu hükmün dışındadır.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

*Arazi verilecekler*

Madde 34 — Bu kanun hükümlerine göre arazi, aile reislerine verilir. Arazi verilmesinde aşağıdaki sıra gözetilir:

a) Hiç arazisi olmayıp başkalarının arazisinde ortakçılık, kiracılık yapanlar;

b) Arazisi yetmiyen çiftçiler;

c) Hiç arazisi olmayıp yerleşmiş bulunduğu yerde öteden beri tarım işçiliğiyle geçinenler;

d) Göçebeler ve göçmenler ve göçürülenlerden çiftçi olanlar;

e) 59 uncu madde hükmüne göre miras ortaklığından ayrılanlar;

f) Tarım ve veteriner okullarını veya Tarım Bakanlığınca tanınmış tarım kurslarını bitirenlerden arazisi olmıyanlar veya yetmiyenler;

g) Evvelce çiftçi olmayıp da arazi edindiği takdirde çiftçilik yapacaklarına Tarım Bakanlığınca kanaat getirilenler.

Bu madde şümulüne giren kimselerden bağımsız bir işletme kuracak durumda bulunanlara, aile sahibi olmasalar dahi, arazi verilir.

Madde 35 — Arazi verilmesinde yukardaki maddenin her bendi içinde de aşağıdaki sıra gözetilir:

a) Çocuk sahibi olanlar;

b) Evi ve yeter miktarda istihsal araçları bulunanlar;

c) Evi olup yeter istihsal araçları bulunmıyanlar;

d) Yeter istihsal araçları bulunup da evi olmıyanlar.

Madde 36 — Arazi verileceklerin Türk olmaları ve medeni hakları kullanma yeterliğine sahip bulunmaları ve çiftçi olmaları veya çiftçilik yapmayı yüklenmeleri ve her iki halde de verilecek araziyi kendilerinin işletmeleri şarttır.

Vasisi ister ve sulh yargıcı da izin verirse, velisi olmıyan küçüklere de toprak verilebilir.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

*Arazi verilmesi*

Madde 37 — Arazi, bu kanun hükümlerine uygun olarak Tarım Bakanlığınca verilir.

Madde 38 — Arazi istiyenler:

a) Kimliklerini ve medeni durumlarını;

b) Arazileri olup olmadığını, varsa çeşitlerini ve gerçek yüz ölçülerini;

c) Arazi üzerindeki yapı ve tesislerle tarım alet ve vasıtalarını;

d) Arazi istedikleri yeri;

Gösteren o yerin ihtiyar kurullarından onanmış bir beyan kâğıdını Tarım Bakanlığınca yetkilendirilecek yerlere verirler.

Madde 39 — Hiç arazisi olmıyanlara, bölgelere ve tarım çeşitlerine göre bir çiftçi ailesinin geçinmesine ve aile fertlerinin iş kuvvetlerinin değerlendirilmesine yetecek genişlik, kuvvet ve çeşitte olmak üzere küçük arazi haddi içinde arazi verilir.

Toprağı yetmiyenlerin arazileri yukarki fıkra hükümleri dairesinde yeter miktara çıkarılır.

Verilecek arazinin imkân nispetinde bir yerde ve toplu olması gözetilir.

Madde 40 — Arazi dağıtımı bölgenin tabiî ve ikisadi şartlarına göre çeşitli istihsal bölümlerini içine alan mürekkep işletmeler kurulabilecek surette yapılabileceği gibi istihsallerini bağcılık, meyvacılık, bahçecilik, fidancılık, tarla ziraati ve hayvancılık gibi bir istihsal bölümünde toplıyan basit işletmeler kurulabilecek şekilde de yapılabilir.

Madde 41 — Arazi istiyen kimseye, oturduğu yerde verilecek arazi bulunmadığı veya kalmadığı takdirde önce o bölge içinde başka bir yerde ve burada da verilecek arazi bulunmadığı veya kalmadığı halde yakın ve alıştığı iklim şartlarına uygun başka bir bölgede arazi verilir.

Madde 42 — Arazi ve üzerindeki yapı ve tesisler, bedel karşılığında borçlandırma yollariyle verilir.

Madde 43 — Sahibolduğu arazinin tümünü veya bir kısmını bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra herhangibir suretle elden çıkaranlar bu kanunun tanıdığı haklardan faydalanamazlar.

Madde 44 — Arazisi, işlenmemek yüzünden kamulaştırılan veya bu kanun hükümleri dairesinde geri alınanlara, yeniden arazi verilmez.

## ALTINCI BÖLÜM

*Malî hükümler*

Madde 45 — Kamulaştırma bedeli eşit taksitlerle ve kamulaştırmayı takibeden yıldan başlıyarak yirmi yılda ödenecek «Toprak Tahvilleri» adlı Hazine tahvilleriyle ödenir. Her taksite senelik % 4 faiz yürütülür. Her yılın kupon vadesi 30 eylûldür. Toprak tahvillerinin en küçük kupürü 100 lira itibari kıymetlidir. Kamulaştırma bedelinin 100 liradan aşağı kesri tahvillerle birlikte ve 1000 liralık kısmı kamulaştırmayı takibeden yıl içinde para ile ödenir.

Her yıl yapılacak kamulaştırmalara göre Tarım Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirtilecek miktarda tahvil çıkarılır. Bu tahvillerin ana ve faizini ihtiva eden kupon bedelleri vâdelerinden beş yıl sonra Hazine lehine zamanaşımına uğrar.

Toprak tahvilleri, ödenmemiş kupon bedelleri üzerinden diğer Devlet tahvillerine tanınan imtiyaz ve hakları tamamen haizdirler.

Yıllık amortisman taksitlerini, faizleri ve diğer giderleri karşılıyacak ödenek her yıl Devlet borçları bütçesinde ayrı bir bölüme konur. Her tertipte çıkarma giderleri Devlet borçları bütçesinde açılacak ayrı bir bölüme ödenek kaydedilerek harcanır.

Maliye Bakanlığı her tertipte çıkarma için elli bin liraya kadar geçici harcamaya izinlidir.

29 uncu madde hükmü saklıdır.

Madde 46 — Dağıtılacak arazi, yapı ve tesislerin karşılığı Maliye ve Tarım Bakanlıklarınca belirtilecek esaslara göre tâyin edilerek borçlandırmayı takibeden altıncı yılın ocak ayından başlamak ve yirmi yılda, yirmi eşit taksitte ve faizsiz olarak ödenmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası adına senede bağlanır ve senetleri bankaya verilir.

Borçlunun İlk Öğretim çağına giren her çocuğu için geri kalan taksitlerinden % 5 indirilir. Vadesinden önce ödenen taksitlerden yıllık % 5 iskonto yapılır.

Madde 47 — Arazi verileceklere kuracakları işletme, yapı ve tesislerini meydana getirmek, bunların onarılmasını ve işletmenin yıllık işletilmesini sağlamak üzere Türkiye Cum-

huriyeti Ziraat Bankasında kurulacak özel bir fondan kredi açılır.

Kuruluş ve onarma kredisi yirmi beş yıla ve yıllık işletme kredisi bir yıla kadar vâdeli olabilir.

Bu kredilerin açılma şekillerine ve miktarlarına ve % 5 i geçmemek üzere faizlerine ilgili esaslar Maliye, Tarım ve Ticaret Bakanlıklarınca birlikte belirtilir.

Madde 48 — Yukarki maddede yazılı özel fonun kaynakları şunlardır:

a) Her yıl bütçesine bu maksatla konacak ödenek;

b) 46 ncı maddede yazılı alacaklardan yapılacak tahsilât.

Madde 49 — Küçük arazide işletme kuracaklara yetecek ölçüde canlı ve cansız demirbaş ve istihsal malzemesi Türkiye Zirai Donatım Kurumu tarafından tedarik edilerek taksitle ödenmek üzere verilir.

Madde 50 — Tarım Bakanlığının ıslah istasyonlarında, fidanlıklarında ve hayvan yetiştirme müesseselerinde yetiştirilen iyi cins tohumluk, fidan ve damızlık hayvanlardan dağıtılacaklar yeğlikle bu kanun gereğince topraklandırılmış olanlara verilir.

Madde 51 — Bu kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına verilen işler bankanın asli ödevlerinden olup banka bu işlerin yürütülmesi için kuruluşuna zaruri gördüğü servis ve kadroları ekliyebilir. Ek kuruluş giderleri özel fondan ödenir. Banka bu işler için yıllık ayrı hesap tutarak bilânço tanzim eder.

Özel fonun bilânçosu zarar gösteren yıllarda bu zarar, ertesi yıl Devletçe bütçeye konacak ödenekle karşılanır.

Madde 52 — Dağıtılan arazi ile yapı ve tesislerden ve bu kanun hükümleri dairesinde açılan kuruluş, onarma ve çevirme kredilerinden doğan alacaklar vâdesinde ödenmediği takdirde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasınca borçlunun arazisi, yapı ve tesisleri ile işletme vasıtaları dışında kalan haczi caiz mallarından Tahsili Emval Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.

Borçlunun arazi, yapı ve tesisleri ile işletme araçları dışında başvurulacak malları olmadığı takdirde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası bu araçlar üzerinde Tahsili Emval Kanununa göre haciz ve kovuşturma hakkını kullanmakla beraber 57 nci madde hükümleri dairesinde arazinin geri alınarak tapu kaydının Hazine adına değiştirilmesini mahkemeden istiyebilir. İsteğin mahkemece kabulü halinde ödenen taksitler ve yapılan zaruri veya faydalı giderlerle elde edilen intifa bedellerinin karşılıklı mahsubunda aynı madde hükümleri uygulanır.

Zor durumda bu hükümler uygulanmaz. Zor durumun tâyin ve takdiri ve bu duruma göre alacakların ne süre geri bırakılacağı Maliye ve Tarım Bakanlıklarınca kararlaştırılır.

## YEDİNCİ BÖLÜM

### *Verilen araziye ait hükümler*

Madde 53 — Bu kanun hükümlerine göre verilen gayrimenkuller, 42 ve 46 ncı maddeler gereğince borçlandırılacak miktar ile 47 nci maddeye göre Ziraat Bankasında kurulacak özel fondan verilecek kredinin ulaşabileceği miktarın tamamı için borçlandırma senedinde yazılı şartlar dairesinde Ziraat Bankasına ipotek edilmek suretiyle arazi verilen adına tapuya bağlanır.

Madde 54 — Verilen gayrimenkullerin bedelleriyle 47 nci maddeye göre Ziraat Bankasında kurulu özel fondan açılan kredilerden doğan borçlar tamamiyle ödenmedikçe bu gayrimenkuller üzerinde temliki hiçbir tasarrufta bulunulamaz ve başkaları lehine aynî bir hak ihdas edilemiyeceği gibi şahsi bir hak da bu gayrimenkullerin sicillerine kaydedilemez.

Bu gayrimenkuller tüzel ve gerçek kişilerin alacakları için haciz olunamaz.

Yukarki fıkralar hükümleri verilen işletme vasıtaları hakkında da uygulanır.

Madde 55 — Toprakları yetmediğinden dolayı bu kanun gereğince kendilerine arazi verilenlerin evvelce tasarrufları altında bulunan arazi ile bu işletme içindeki yapı ve tesisler dahi bunların üzerinde verilmesinden evvel üçüncü kişilerin teessüs etmiş aynî hakları ve mevcut hacizler saklı kalmak şartiyle bu bölüm hükümlerine bağlıdır.

Madde 56 — Bu kanunla verilen arazi ortakçılıkla işletilemez ve kiraya verilemez. Askerlik ve belgelendirilen uzun hastalık gibi makbul sebepler varsa kira ile işletilebilir. Kira ile işletmeyi zaruri kılan sebepleri Tarım Bakanlığı takdir eder.

Madde 57 — Bu kanunla verilen arazi sahibi tarafından işletilemiyerek terk edilir veya ortakçılıkla veyahut özürsüz olarak kira ile işletilirse Tarım Bakanlığının, bu kanun gereğince ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak üzere, gayrimenkullerin geri verilmesini ve tapu kaydının silinerek Hazine adına değiştirilmesini mahkemeden istemeğe hakkı vardır. Bu işlerde basit muhakeme usulü uygulanır.

Gayrimenkullerin geri alınması halinde ödenen taksitler ve yapılan zaruri veya faydalı giderlerle araziden elde edilmiş olan intifaın bedelleri karşılıklı olarak hesabedilir. Değerlerde ziyade varsa fazlası geri alınır. Arazinin işletilmiyen yıllara ait ecrimisli tazminat olarak kendisinden alınır.

Madde 58 — Borç daha evvel ödenmiş olsa bile borçlanma tarihinden başlıyarak 25 yıl geçmedikçe ilgili arazi, yapı ve tesislerle işletme vasıtaları bu bölümdeki hükümlere bağlı kalırlar.

Madde 59 — Arazi, yapı ve tesisler verilenin ölümünde mirasçıları araziyi iştirak halinde işletirler. Muristen kalan araziyi idare ve işletmek için mirasçılar kendi aralarında uyuşarak ortaklığa terekenin açılmasından başlıyarak üç ay içinde bir temsilci seçerler.

Bu süre içinde seçemedikleri veya uyuşamadıkları takdirde sulh yargıçlığınca mirasçılar arasında reşit ve yeterliklisi seçilir. Sulh yargıçlığı yeterliğin belli edilmesinde tarım kuruluşunun düşüncesini alabilir.

Ortaklıktan ayrılmak istiyen mirasçılar kalmak istiyenlerle uyuşarak hisselerini mirasçılardan birine veya birkaçına satabilirler. Şu kadar ki arazi bütünlüğünün bozulmaması ve arazi üzerindeki bütün yapı ve tesislerle işletme vasıtalarının dahi birlikte devredilmesi şarttır.

Ortaklıktan ayrılan mirasçıların miras hisseleri için dahi bu arazi ipotek edilemez.

54, 55, 56, 57, 58 inci maddeler hükümleri mirasçılar tarafından katılma halinde işletilen arazi, yapı ve tesisler hakkında dahi uygulanır.

Borç tamamiyle ödenmedikçe ve ödense bile borçlanma tarihinden başlıyarak yirmi beş yıl geçmedikçe taksim veya şüyuun giderilmesi istenemez.

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

### *Türlü hükümler*

Madde 60 — Bu kanun hükümlerine göre verilecek arazinin yerini göstermekte, arazi miktarı ile demirbaş çeşit ve sayılarının belli edilmesinde Tarım Bakanlığı takdir hakkını haizdir.

Madde 61 — Bu kanun hükümlerinin uygulanması dolayısiyle yapılacak bütün başvurmalar ve verilecek dilekçe, bildirim, yüklenme, senet, tasarruf belgeleri veya benzerleri ve sair her türlü kâğıtlar ve bütün resmî yerlerce ve noterlerce yapılacak işlemler bütün vergi, resim, harçlardan ve pul ödevlerinden muaftır.

Madde 62 — Bu kanun hükümlerine göre dağıtmak için arazi kamulaştırma işlerinin ve arazi dağıtımının yapılacağı yerler Tarım Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

Madde 63 — Bu kanunun uygulama suretini gösterir tüzükler yapılır.

Madde 64 — 716 sayılı Borçlanma Kanununun 3 üncü maddesi ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 56 ıncı maddesinin 2 nci fıkrası ve 2510 sayılı İskân Kanununun 17 nci maddesine bağlı toprak tevzi cetveli ve bu maddenin sanatkârlara yarım istihkak toprak verileceğine dair olan fıkrası Tapu Kanununun 6 ncı maddesi hükümleri ve arazi dağıtılması hakkındaki diğer makamların yetkileri kaldırılmıştır. Bu kanuna aykırı sair hükümler arazi hakkında cari olmaz.

Geçici madde — 2644 sayılı Tapu Kanununun 6 ncı maddesi yürürlükte bulunduğu süre içinde, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve belediye sınırları dışında ve kamu hizmetine ayrılmamış olan ham toprağı açanlarla kamu hizmetine ayrılmamış olan araziyi kütük ve ağaç dikerek bağ ve bahçe haline getirmiş olanların bu kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden başlıyarak altı ay içinde o yerin en büyük mülkiye üstüne başvurmaları şartiyle hükmü kaldırılan altıncı madde uyarınca ve iskân haddi içinde belli olacak hakları tanınır.

Belediye sınırları içinde arazi üzerindeki imar ve ihya idd'aları dinlenemez ve bu yerleri işgal edenler adına tapu verilmez. İdare yerleri bu başvurmaları en kısa bir zaman içinde sonuçlandırmakla ödevlidirler. İlgililer, idare yerlerinin istiyecekleri bilgileri ve gerekli giderleri bu yerlere belli edilecek önel içinde vermezlerse haklarından vazgeçmiş sayılırlar. Altı ay içinde başvurmıyanların veya dilekleri kabul edilmiyenlerin işgalleri altında bulundurdukları topraklarla iskân haddi üstündeki miktarlar ve Devletin özel mülkü olup belediye sınırları içinde bulunan ve işgal edenler adına tapuya bağlanmamış bulunan topraklar Gayrimenkule Tecavüzün Men'i Hakkındaki Kanunda yazılı usuller dairesinde süre ve şarta bağlı olmaksızın Tarım Bakanlığının isteği üzerine bu yerleri ellerinde bulunduranlardan geri alınır.

Madde 65 — Bu kanun yayımlandığı tarihten başlıyarak yürürlüğe girer.

Madde 66 — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13/6/1945

## TAMİMLER:

KZI TEKNİK ÖĞRETİM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 19681

9/VII/1945

ÖZET:
İki kurs h.

### 1465

Kız teknik öğretim okullarındaki bir kısım biçki ve dikiş öğretmenlerine, Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu binasında bir biçki-dikiş kursu ve moda öğretmenlerine de bir yapma çiçekçilik kursu açılması Bakanlıkça muvafık görülmüştür.

1 — Bu kurslar 1 ağustosta faaliyete başlıyacak ve 15 eylûlde çalışmalarına son verecektir.

Kurslara iştirak eden öğretmenler en çok 24 eylûl 1945 tarihinde okullarındaki görevlerinin başında bulunacaklardır.

Kursa iştirak edecek biçki-dikiş öğretmenleri makas ve ölçü şeridi, moda öğretmenleri de pens, kare lâstik, sert kalem, birtakım el aleti gibi levazımı şahsen ve birlikte getireceklerdir.

2 — Biçki-Dikiş kursuna iştirak edecek öğretmenlerin adları ilişik 1 sayılı listede, yapma çiçekçilik kursuna iştirak edecek öğretmenlerin adları 2 sayılı listede gösterilmiştir.

3 — Kursa iştirak edecek öğretmenlerden İstanbul'da yatacak yerleri olmıyanlar Kadıköy Kız Ensitüsünde yatıp kalkabilecekler ve bunlar için paraları kendilerinden alınmak şartiyle istiyenlere akşam yemeği ve sabah kahvaltısı verilmek üzere adı geçen enstitüde bir tabldot yapılacaktır. Öğle yemekleri için de kursların faaliyette bulunacakları Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu binasında yine bir tabldot yapılacaktır.

İstiyen öğretmenler yemeklerini dışarıda yiyebileceklerdir. Ancak bu tabldotlara girmek istemiyenler okulda devamlı ve hususi surette ayrıca yemek pişirmiyeceklerdir.

Kursa iştirak edecek öğretmenlerin yol..., oturma ve seyahat gündeliği için gerekli ödenekler, bu öğretmenlere avans olarak verilmek üzere bulundukları yerlerin muhasebe müdürlüklerine gönderilmiştir.

4 — Kadıköy Kız Enstitüsünde yatıp kalkacak öğretmenlerin okula belli vakitlerde girip çıkmaları ve banyo günleri bu okul müdürlüğünce bir programa bağlanarak tertiplenecek ve bu program ilgililere bildirilecektir. Programa ve okul düzenine uymak istemiyenlere gerekli ihtar yapıldıktan sonra okulda yatıp kalkmalarına izin verilmiyecek ve bu gibiler Bakanlığa bildirileceklerdir.

5 — Biçki-Dikiş kursu çalışmaları, kursa memur edilen şeflerin tesbit edecekleri günlerde haftada en az dört günden aşağı olmıyacaktır.

6 — Kurslar sabahleyin saat dokuzda faaliyete başlıyarak saat 12 de tatil olacak, öğleden sonra iki saatlik bir dinlenmeden sonra saat 14 te tekrar faaliyete geçerek saat 18 de sona erecektir.

7 — Biçki-Dikiş kursunun amacı kısaca ve topluca şunlardır:

a) Uzun müddet atelye çalışmalarından uzak kalmış olan öğretmenlerin meslekî kabiliyet ve maharetlerini atelye çalışmalarının şartları içinde kuvvetlendirmek ve geliştirmek,

b) Biçki-Dikiş işlerindeki yenilikleri öğretmek,

c) Prova tekniklerini kuvvetlendirmek ve bundaki noksanlarını tamamlamak,

d) Görgülerini ve zevklerini artırmak,

e) Okullarımızın biçki-dikiş programının elbise ve çeşitli giyim eşyasını en kısa en kolay ve en iyi bir şekilde yapmağa mâtuf-pratik amacını öğretimde gerçekleştirmek için derslerde yürünecek yolları öğretmek,

f) Programlardaki yeni değişikliklerin dayandığı ilkeleri hakkında fıkırler aldırmaktır.

Kursun programının teknik ana hatları ilişik 3 sayılı muhtırada ayrıca bildirilmiştir.

8 — Yapma çiçek kursunun amacı ise, ihtisası sadece moda olan bir kısım öğretmenlerimizi aynı zamanda yapma çiçek öğretmeni olarak da yetiştirmek ve böylece biribiriyle ilgili bulunan bu dersleri ayrı ayrı ihtisasları olan iki öğretmen yerine bir öğretmenle idare etmeği sağlamaktır.

9 — Kurslara iştirakleri Bakanlıkça tensibedilen ve 1, 2 sayılı listelerde adları yazılı öğretmenler için devam mecburidir, bu öğretmenlerin kurslara muntazaman devamları, başarı dereceleri terfilerinde ve haklarında verilecek kararlarda göz önünde tutulacaktır.

10 — Bu kurslara iştirak edemiyecek derecede hasta olanlar doğrudan doğruya bir hastane sıhhat heyetinde muayene olarak rapor almaya mecburdurlar.

11 — Kursun öğretimle ilgili idari muamelâtını Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürü ve bulunmdığı zaman tevkil edeceği aynı okul müdür muavininden veya öğretmenlerinden biri idare edecektir.

12 — Kurs görecek öğretmenler, bir gün olsa dahi kursa gelemiyecek derecede hasta iseler hastalıklarını Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okuluna hemen o gün icabederse telefonla bildireceklerdir. Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürü bunları kursların teknik şeflerine derhal bildirmekle beraber, ilgilileri Beyoğlu Kız Sanat Okulu Doktor Hariciye Mütehassısı Operatör İffet Onur, İstanbul Akşam Kız Sanat Okulu Doktoru Kulak, Burun, Boğaz Asistanı Nurefşan Çakın, Selçuk Kız Enstitüsü Doktoru Semiha Doğulu, Kadıköy Kız Enstitüsü Doktoru Kadın Hastalıkları Mütehassısı Fatma Atasağun, Mithat Paşa Kız Enstitüsü Doktoru Dahiliye Mütehassısı Sabahat Ülsulen, Nişantaşı Kız Enstitüsü Doktoru dahiliye Mütehassısı Süleyman Üsbuğ ve Orta Terzilik Doktoru Dahiliye Mütehassısı Fahri Çetegen'den istifade ederek bunları icabına göre evlerinde veya Kadıköy Kız Enstitüsünde yatanları bu okulda muayene ettirerek rapor almak suretiyle durumu tesbit edecektir.

Bu tamimin okul doktorlariyle ilgili olan bu maddesi Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürlüğünce doktorların bulunduğu okul müdürlükleri vasıtasiyle kendilerine bildirilecektir.

13 — Kursların sonunda kursa iştirak eden öğretmenlerin kursa devam durumlariyle kursla ilgileri, istifade, ve başarı dereceleri, teknik kabiliyet ve seviyeleri, zevkleri, hulâsa meslekî durumları adları ile birlikte ve bir liste halinde Bakanlığa bildirilecektir.

14 — Biçki-Dikiş kursunun şefliğine Ankara Akşam Kız Sanat Okulu Atelye Şefi Rebia İren ve yardımcılıklarına Ankara Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş Öğretmeni Mesadet Saltuğ ile Ankara İsmet Paşa Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş Öğretmeni Müfide Kuyumcu memur edilmiştir. Bu iki öğretmen şef Rebia İren'in direktifleri dâhilinde tensibedeceği şekilde vazife göreceklerdir.

15 — Yapma çiçekçilik kursu şefliğine Ankara Kız Meslek Öğretmen Okulu Çiçek Atelyesi Şefi Zekiye İlkesen ve Aydın K. E. Çiçek Oğ. A. Temuçin memur edilmiştir. A. Temuçin de Zekiye İlkesen'in direktifi ve tensibi altında çalışacaktır,

16 — Kursa iştirak eden öğretmenlerin görgülerini artırmak için, kursların faaliyette bulunmadığı günler, bunlar arasında bir program altında ihtisas şubeleriyle ilgili geziler, müze ve ilgili kurumları ziyaretler, öğretmenlerin gidebileceği nezih yerlerde bir arada toplantılar ve yemekler de tertibedilebilir. Bundan başka bu öğretmenler şehir dâhilnde vitrin, giyim ve kuşam tetkikine de teşvik edilmeli ve bunu, mesleklerindeki inkişafları bakımından yapmaları sağlanmalıdır.

17 — Biçki-Dikiş kursu için, Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulunun iki çalışma atelyesi ve iki prova odası, çiçek kursu için de bir veya iki çalışma atelyesi ayrılacaktır. Her iki kurs için lüzumlu olan mobilyeler Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulunca, icabederse, başka okullarımızın da mobilyelerinden istifade edilerek kurslara başlanmadan evvel hazırlanacaktır. Her kurs için lüzumu olan mobilye ve çalışma vasıtaları ilişik 4 numaralı listede gösterilmiştir.

18 — Her iki kurs için lüzumlu olan esas malzeme 5 numaralı listede gösterilmiştir. Bunlar Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürlüğünce kurslara başlanılmadan önce sağlanarak depo edilecek ve şeflerin emrine usulü dairesinde verilecektir. Bu gibi malzemeye sarf edilmek üzere 508/4 fasıl ve maddeden 2000 liralık ödenek gönderilmek üzeredir.

19 — Bilhassa çiçek kursu için küçük yerlerde lüzumlu opal ve boya gibi malzemenin daha kolaylıkla bulunması ihtimali göz önünde tutularak İstanbul dışındaki okullarımız bunları bulundukları yerlerden araştırarak ellerindeki temrin ödeneğinden satın alacak Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürlüğü adına derhal gönderecek ve bu malzemeden de kurslarda istifade edilerek, artanlar sonradan okullara sevk edilmek üzere Bakanlığa bildirilecektir.

20 — Kurslara iştirak eden öğretmenlerin kursta meydana getirecekleri mulâj ve saire gibi temrin işleri kurs sonunda kendilerine verilecektir.

21 — Kursa iştirak eden öğretmenler kursun konularına giren işleri kendileri için yapabildikleri gibi hususi olarak da sipariş alabileceklerdir. Şayet bu öğretmenlerden bazıları bunları kendilerine yapamadıkları veya sipariş alamadıkları takdirde şu şekilde hareket edilecektir.

a) İstanbul'daki öğretmenlerden kendilerine elbise, kursun öğretim konularına giren giyim eşyalarını ve işlerini yaptırmak istedikleri takdirde bunlar Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürlüğüne müracaat ederek yaptırmak istedikleri şeyleri not ettireceklerdir. Bu şekildeki siparişlerin miktarı müracaat sırasına göre kurs şefleri tarafından kararlaştırılacak ve kurslardaki öğretime zarar verebilecek miktarda sipariş alınmasına yer verilmiyecektir. Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu Müdürlüğü bu hususu şimdiden ve derhal İstanbul'daki okullarımızın öğretmenlerine münasip şekilde bildirecektir.

b) Yukardaki madde ve fıkralarda yazılı şekilde temin edilemiyen işler eğer lüzum kalırsa Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulu mütedavil sermayesi hesabına yapılacak bir geçit veya teşhir neticesinde satılacaktır.

Gereğinin önemle yerine getirilmesini rica ederim.

Bu tamimin bir örneği İsanbul Millî Eğitim Müdürlüğüne ve ilgili öğretmenlerin kendileriyle bulundukları yerin millî eğitim müdürlüklerine gönderilmiştir.

Millî Eğitim Bakanı a.

N. B. *R. Uzel*

| Adı ve soyadı | Görevi | Bulunduğu okul |
|---|---|---|
| Muazzez Özsoy | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Adana İsmet İnönü Kız Enstitüsü |
| İsmet Karacabey | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Afyon Ali Çetinkaya Kız Enstitüsü |
| Hatice Pirina | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Aydın Kız Enstitüsü |
| Melâhat Gökbük | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Balıkesir Kız Enstitüsü |
| Bedia Biker | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Bursa Necati Bey Kız Enstitüsü |
| Nevin Özev | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Çorum Kız Enstitüsü |
| İsmet Babalı | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Diyarbakır Kız Enstitüsü |
| Kâmile Çetinel | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Edirne Kız Enstitüsü |
| Harika Yetişkin | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Elâzığ Kız Enstitüsü |
| Menkıbet Gürman | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Elâzığ Kız Enstitüsü |
| Melâhat Akpınar | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Gaziantep Kız Enstitüsü |
| Melâhat Aşkın | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Gaziantep Kız Enstitüsü |
| Fehamet Özeyp | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Üsküdar Mithat Paşa Kız Enstitüsü |
| Zekâvet Kiremitoğlu | Biçki-Dikiş Öğretmeni | İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü |
| Saadet Tolga | Biçki-Dikiş Öğretmeni | İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü |
| Ulya Beydağ | Biçki-Dikiş Öğretmeni | İzmit Kız Enstitüsü |
| Mürüvvet Yüceer | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Kayseri Kız Enstitüsü |
| Hicret Göçen | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Konya Kız Enstitüsü |
| Mükadder Oğ | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Manisa İsmet İnönü Kız Enstitüsü |
| Celile Üstkan | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Manisa İsmet İnönü Kız Enstitüsü |
| Kıymet Yamaç | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Sıvas Kız Enstitüsü |
| Nilüfer Yeşilbaş | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Samsun Kız Enstitüsü |
| Muzaffer Alpakman | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Tokat Kız Enstitüsü |
| Nimet Paro | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Trabzon Kız Enstitüsü |
| Rukiye Dizdaroğlu | Çocuk Bakımı Öğ. | Burdur Akşam Kız Sanat Okulu |
| Meliha Gürsel | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Erzurum Akşam Kız Sanat Okulu |
| Saniye Yalçıntaş | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Eskişehir Akşam Kız Sanat Okulu |
| Semiha Akalar | Biçki-Dikiş Öğretmeni | İzmir Akşam Kız Sanat Okulu |
| Vedia Aydononat | Biçki-Dikiş Öğretmeni | İzmir Akşam Kız Sanat Okulu |
| Müşerref Tuna | Biçki-Dikiş Öğretmeni | İzmir Göztepe Akşam Kız Sanat Okulu |
| Mesrure Gürer | Biçki-Dikiş Öğretmeni | Turgutlu Akşam Kız Sanat Okulu |
| Nimet Türkgenci | Moda Öğretmeni | Adana İsmet İnönü Kız Enstitüsü |
| Mazhar Ünal | Moda Öğretmeni | Afyon Ali Çetinkaya Kız Enstitüsü |
| Türkân Ertuğrul | Moda Öğretmeni | Antalya İsmet İnönü Kız Enstitüsü |
| Fethiye Onuk | Moda Öğretmeni | Bolu Kız Enstitüsü |
| Leman Üstüngör | Moda Öğretmeni | Edirne Kız Enstitüsü |
| Mahmure Şener | Moda Öğretmeni | Elâzığ Kız Enstitüsü |
| Güzin Şimşek | Moda Öğretmeni | İzmit Kız Enstitüsü |
| Leman Türkent | Moda Öğretmeni | Kütahya Kız Enstitüsü |
| Nurinnisa Şimşek | Moda Öğretmeni | Manisa İsmet İnönü Kız Enstitüsü |
| Vesime Bağdatlılar | Moda Öğretmeni | Maraş Kız Enstitüsü |
| Neriman Gülmen | Moda Öğretmeni | Mersin Kız Enstitüsü |
| Emire Canatay | Moda Öğretmeni | Bilecik Akşam Kız Sanat Okulu |
| Handan Yağcı | Moda Öğretmeni | Uşak Akşam Kız Sanat Okulu |
| Kudret Ulubay | Moda Öğretmeni | Ödemiş Akşam Kız Sanat Okulu |

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 12 | 23 | 34 | 45 |
| 2 | 13 | 24 | 35 | 46 |
| 3 | 14 | 25 | 36 | 47 |
| 4 | 15 | 26 | 37 | 48 |
| 5 | 16 | 27 | 38 | 49 |
| 6 | 17 | 28 | 39 | 50 |
| 7 | 18 | 29 | 40 | 51 |
| 8 | 19 | 30 | 41 | 52 |
| 9 | 20 | 31 | 42 | 53 |
| 10 | 21 | 32 | 43 | 54 |
| 11 | 22 | 33 | 44 | 55 |